

# Maatilojen määrä on lähes puolittunut vuodesta 1995

Jaana Kyyrä

Luonnonvarakeskus (Luke) / Tilastopalvelut

## Maatalous on keskellä rakennemuutosta

Suomi on ollut Euroopan unionin jäsen 20 vuotta. Näiden vuosien aikana Suomen maatalous on kokenut melkoisen muutoksen. Vuonna 1995 meillä oli 100 000 maatilaa, joista yli puolet oli kotieläintiloja. Yleisintä oli lypsykarjatalous, jota harjoitti 32 500 tilaa.

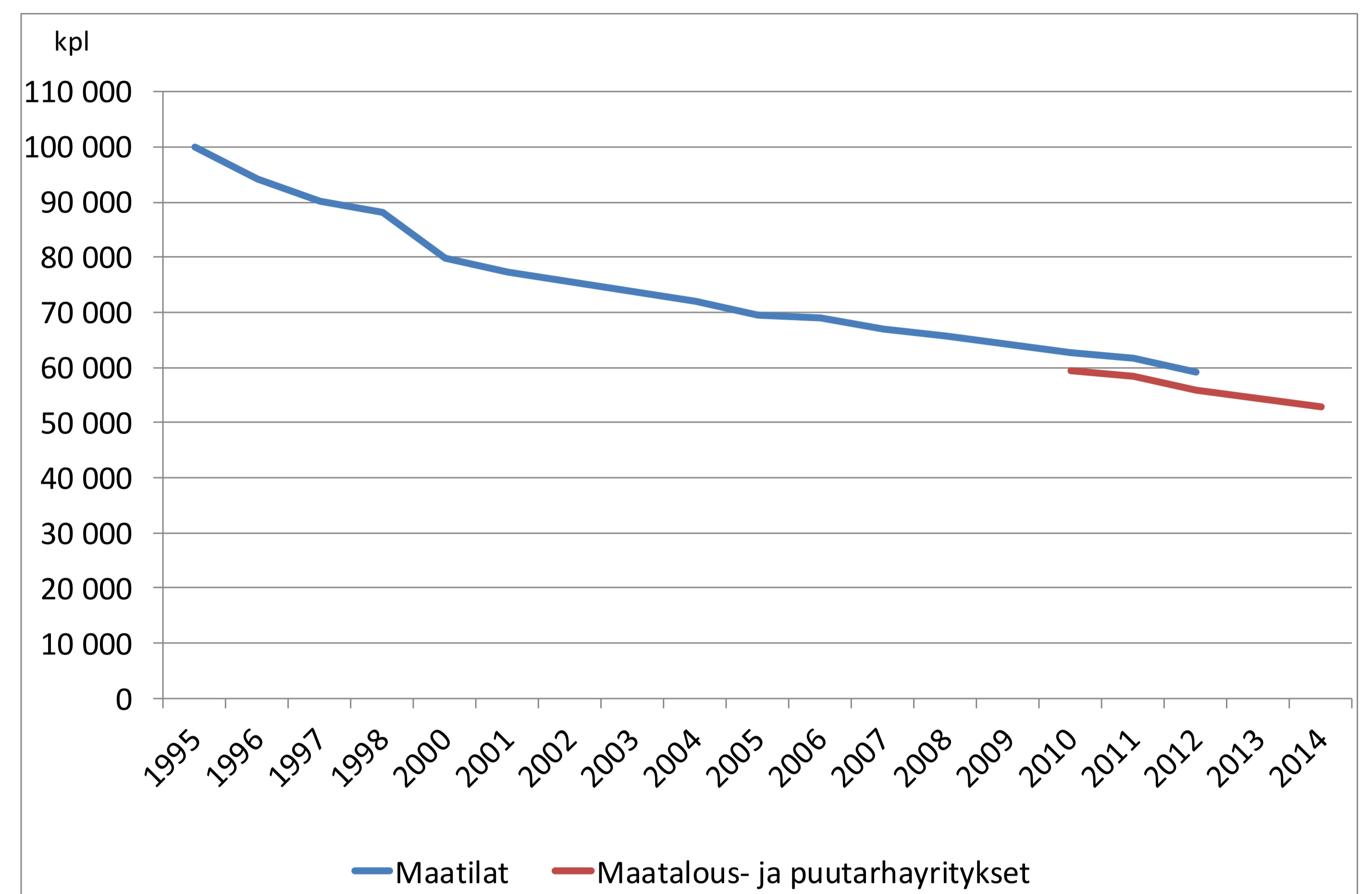
Suomen EU-jäsenyyden aikana tilojen määrä Suomessa on lähes puolittunut. Sekä kotieläintilojen määrä että osuus kaikista tiloista on vähentynyt voimakkaasti. Noin joka kolmas tila harjoittaa nykyisin kotieläintaloutta päätuotantosuuntanaan. Esimerkiksi lypsylehmiä on noin 8 000 tilalla. Näin ollen maitotilojen määrä on vähentynyt kahdessa kymmenessä vuodessa 75 prosenttia.

## Tilojen määrän väheneminen ei ole vaikuttanut tuotannon määrään

Eläinten määrä ei ole vähentynyt yhtä rajusti kuin tilojen määrä. Vuonna 1995 nautoja oli 1,1 miljoonaa ja sikoja 1,4 miljoonaa kappaletta. Vuonna 2015 nautoja on 915 000 kappaletta ja sikoja 1,2 miljoonaa kappaletta. Naudanlihan tuotanto on vähentynyt jonkin verran vuodesta 1995, mutta maidon tuotanto on pysynyt jotakuinkin ennallaan. Sianlihan tuotanto sen sijaan on lisääntynyt.

Vuonna 1995 tiloista alle prosentilla oli peltoa yli 100 hehtaaria. Yli 50 hehtaarin tilakin oli suhteellisen harvinainen, sillä niitä oli vain noin 7 prosenttia tiloista. Nyt lähes 30 prosentilla tiloista on peltoa yli 50 hehtaaria ja yli sadan hehtaarin tiloja on vajaat kymmenen prosenttia.

Suomalaisen maatalouden tulevaisuudessa on paljon kysymyksiä. Millaisena rakennekehitys jatkuu tästä eteenpäin? Mikä tulee olemaan kotieläintilojen osuus? Miten pellonkäyttö muuttuu? Missä vaiheessa rakennekehitys alkaa näkyä tuotannon määrässä? Nämä ovat isoja ja merkittäviä asioita Suomelle ja suomalaisille. Elintarvikeketju kokonaisuudessaan on merkittävä työllistäjä ja jokainen meistä syö ruokaa joka päivä.



Kuvio: Maatilojen ja maatalous- ja puutarhayritysten lukumäärä Suomessa vuosina 1995-2014

## Maatilan määritelmän muutos näkyy aikasarjassa katkoksenä

Maatilojen lukumäärän tilastointia uudistettiin vuonna 2013. Tämä näkyy kuviossa kahtena eri aikasarjana. Aikasarja vuodesta 1995 vuoteen 2012 kuvaa maatilojen määrää, joilla on maatalousmaata vähintään yksi hehtaari tai kotieläinten määrä vähintään yksi kotieläinyksikkö.

Vuonna 2013 muodostettiin maatalous- ja puutarhayritysrekisteri, joka sisältää sekä maatilat että puutarhayritykset. Aiemmin kasvihuoneyrityksiä ei luettu maatiloiksi. Uudistuksen yhteydessä maatilan koon alaraja muutettiin tilan taloudelliseen tuottoon perustuvaksi. Uusi alaraja on 2 000 € laskettuna Standard Output (SO) menetelmällä.

SO eli standardituotos on tilan maataloustuotteille saatava keskimääräinen tuotto euroa/hehtaari tai euroa/kotieläin tilahinnoin laskettuna. SO:n laskemisessa hintoina käytetään viiden vuoden keskiarvoja. SO ei sisällä tukia, koska EU:n maatalouspolitiikassa tuet on irrotettu tuotannosta. Näin ollen tukia ei voida kohdistaa tuotteille.

Uudistuksen myötä noin 4 200 aiemmin mukana ollutta pienintä tilaa jäi pois maatalous- ja puutarhayritysrekisteristä. Uusina yksikköinä rekisteriin lisättiin 900 kasvihuoneyritystä. Tilastoinnin muutoksen havainnollistamiseksi tilojen lukumäärän aikasarjaa laskettiin taaksepäin vuoteen 2010 saakka.